

24.05.2023

Sotkamon kunta
Markkinatie 1
88600 SOTKAMO

Lausuntopyyntö 5.5.2023

Lausunto Leivolanlahden asemakaavan muutoksesta ja laajennuksesta - kaavaehdotus, Sotkamo

Sotkamon kunta pyytää lausuntoa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueelta Leivolanlahden asemakaavan muutoksesta ja laajennuksesta. Asemakaavahanke käsittää Leivolanlammen ja Nurmestien välisen alueen Haapalanlahden, Mustolan ja Rauramon asemakaava-alueilla. Asemakaavan muutos koskee yleisen tien aluetta sekä siihen rajoittuvia lähivirkistys-, suojaviher- ja katualueita. Asemakaavahankkeen keskeisin tarkoitus on uuden asuinalueen suunnittelu. Kaava-alue liittyy Kainuuntiehen (kt 76) Tervahaudankatu -nimisen kokoojakadun kautta. Sotkamon kunnalla on käynnissä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen suunnitteluvalla tiesuunnitelman ja erillisen rakennussuunnitelman laatiminen kt 76 ja mt 899 (Nurmestie) liikennejärjestelyistä. Kainuuntien ja Tervahaudankadun liittymään on suunniteltu valo-ohjaus tarvittavine kanavoiteineen ja kevyen liikenteen alikulku. Alikulun sijaintia ja toteutustapaa on tutkittu erilaisin vaihtoehdoin, ja jatkosuunnittelun pohjaksi on valikoitunut ratkaisu, jossa alikulku sijaitsee liittymän itäpuolella.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue lausuu kaavaehdotuksesta seuraavaa.

Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue nosti aiemmin kaavaluonnoksesta 7.3.2023 antamassaan lausunnossa esille, että kaavakartalle olisi hyvä merkitä kantatien 76 ja maantien 899 osalta tiesuunnitelman laatimisen yhteydessä suunnitellut uudet jalankulun ja pyöräilyn väylät sekä muut liikennejärjestelyt, jotta voidaan varmistua, että ratkaisut mahtuvat LT-alueelle ja kokonaisuus hahmottuu paremmin. Näitä ei ole kuitenkaan lisätty kaavaehdotusvaiheessa kaavakartalle. Kaavaselostuksessa on kuitenkin todettu, että Nurmestien tiealueen varaus on osoitettu niin leveänä, että tien varteen on mahdollista rakentaa kevyen liikenteen väylä Vuokatin liikennejärjestelmäsuunnitelman mukaisesti. Nurmestien ja Kainuuntien risteyksen yleisen tien aluevaraus puolestaan mahdollistaa alikulun ja valo-ohjauksen toteuttamisen risteykseen.

Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue pitää tärkeänä, että Kainuuntielle maa-ainesten ottoalueen liittymän osalta (tiesoitteessa 76/3/180 oikea) kaavakartalle on asemakaavamerkinnöissä -ja määräyksissä merkitty liittymän olevan tarkoitettu ainoastaan huoltoliikennettä varten. Kaavaselostuksessa on lisäksi todettu, että Kainuuntieltä vanhalle maa-ainestenottoalueelle johtava tie on tulevaisuudessa tarkoitettu ainoastaan vedenottamon ja maston huoltoliikennettä varten ja liittymä tulisi sulkea puomilla alueen virkistystoimintojen toteuduttua asemakaavan mukaisesti.

Kaavaselostuksessa on mainittu, että mikäli entiseen soramonttuun tulee sellaisia toimintoja, joiden vuoksi alueelle tullaan autoilla, lienee tarkoituksenmukaisinta järjestää ajoneuvoliikenne nykyisen Nurmestieltä lähtevän liittymän kautta ja toteuttaa paikoitus pääosin maa-ainestenottoalueen ulkopuolella. Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue huomauttaa, että pysäköintitarkaisujen suunnittelu samassa yhteydessä soramontun alueen mahdollisen kehittämisen kanssa on tärkeää, jotta pysäköinti ei levittäydy teiden varsille, ja urheilu- ja virkistystoimintojen tarpeisiin on varattu riittävästi pysäköintipaikkoja. On hyvä, että Tervahaudankadun ja Kainuuntien liittymän tuntumassa kortteli 377 on osoitettu paikkana, johon saa sijoittaa myös yleisiä pysäköintipaikkoja ja se voisi palvella viereisen virkistys- ja urheilualueen pysäköintitarpeita. Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueen näkemyksen mukaan pysäköintitarkaisuja olisi kuitenkin ollut hyvä selvittää tarkemmin nyt käynnissä olevan asemakaavoituksen yhteydessä, jotta pysäköinnille olisi pystytty kaavassa varaamaan riittävän suuret alueet.

Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue pitää tärkeänä, että Leivolanlahden alue on hyvin saavutettavissa myös kestävin kulkumuodoin tiesuunnitelman mukaisten liikennejärjestelyiden toteuduttua, ja että maanteiden varsille on osoitettu suojaviheralueet 55 dB:n teoreettisen meluvyöhykkeen levyisenä. Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue muistuttaa edelleen, että melusteiden suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota niiden sijoitteluun erityisesti Kainuuntien varressa olevan linja-autopysäkillä johtavan jalankulun väylän lähellä, jossa yhtenäinen melusuojaus katkeaa. Kaavaselostuksen mukaan kaava-alueen arvioitu matkatuotos on noin 220 ajoneuvoa/vrk silloin, kun alue on rakentunut valmiiksi. Uuden maankäytön tuottama liikenne ohjautuu kokonaan Tervahaudankadun kautta Kainuuntielle Lahtikadun liittymän kohdalle. Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue olisi nähnyt tärkeänä, että kaavaselostuksessa olisi esitetty arvio myös soramonttuun suunnitteilla olevien virkistys- ja urheilupalveluiden aiheuttaman liikennetuotoksen osalta.

Kaavaselostuksen mukaan valo-ohjauksen ja alikulun rakentaminen Kainuuntielle Lahtikadun ja Tervahaudankadun liittymien kohdalle

maksaa noin 1 260 000 euroa. Kustannusarvio sisältää Kainuuntien linjaukseen kanavointien vuoksi tehtävät muutokset, kaduilla liittymien kohdalla tehtävät rakentamistyöt, kevyen liikenteen alikulun sekä liikennejärjestelyjen muutoksiin liittyvät kevyen liikenteen väylien muutos- ja rakentamistyöt. Asemakaavaratkaisu laukaisee liikennejärjestelyjen muutostarpeet Kainuuntien, Lahtikadun ja Tervahaudankadun liittymässä, mutta tämän lisäksi asemakaavan maankäyttövaraukset mahdollistavat valo-ohjauksen ja alikulun rakentamisen Nurmestien ja Kainuuntien risteykseen sekä kevyen liikenteen väylän rakentamisen Nurmestien varteen. Nurmestien ja Kainuuntien liittymäjärjestelyjen kustannusarvio on noin 700 000 € ja Nurmestien varteen tulevan kevyen liikenteen väylän kustannusarvio 1 330 000 €. Nurmestien kevyen liikenteen väylän kustannusarvio sisältää kaksoisputken, jonka kautta johdetaan Nurmestien ali sekä latu että kevyen liikenteen väylä.

Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue muistuttaa, että Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen myöntämään suunnittelulupaan liikennejärjestelyistä kantatiellä 76 ja maantiellä 899 on kirjattu, että liikennejärjestelyjen rakentamisesta ja siihen liittyvistä vastuista sovitaan erikseen ELY-keskuksen ja Sotkamon kunnan kesken. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueella ei ole tällä hetkellä rahoitusmahdollisuutta kantatietä 76 tai maantietä 899 koskevien liikennejärjestelyjen toteuttamiseksi. Tiesuunnitelmassa tulee esittää myös selvitys rakentamisajankohdasta, rakennuttajasta, kustannusvastuista sekä hoitovastuista. Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue huomauttaa, että lähtökohtaisesti kunta vastaa maankäytön maanteille aiheuttamien muutostarpeiden suunnittelusta ja toteutuksesta, toimien yhteistyössä ELY-keskuksen Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueen kanssa. Maanteiden järjestelyt tulee toteuttaa heti maankäytön alkaessa toteutua.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Sähköisen allekirjoituksen hyväksyntä on asiakirjan lopussa. Asian on esitellyt liikennejärjestelmäasiantuntija Minna Nikula ja ratkaissut Liikennejärjestelmäyksikön päällikkö Heino Heikkinen.

JAKELU

Sotkamon kunta

TIEDOKSI

Kainuun ELY-keskus

Tämä asiakirja POPELY/650/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POPELY/650/2023 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Nikula Minna 24.05.2023 13:00

Ratkaisija Heikkinen Heino 24.05.2023 13:06

Sotkamon kunta
Kaavoitus ja mittaus toimisto
Markkinatie 1
88600 SOTKAMO

kirjaamo@sotkamo.fi

Lausuntopyyntö 5.5.2023

Lausunto, Leivolanlahden asemakaavan laajennus ja muutos (kaavaehdotus 5.4.2023)

Sotkamon kunnassa on vireillä Leivolanlahden asemakaavan muutos ja laajennus. Kaavahankkeen kaavaluonnos on ollut nähtävillä 7.2.-10.3.2023. Kainuun ELY-keskus on antanut asemakaavaluonnoksesta lausuntonsa 9.3.2023. Kainuun ELY-keskus toteaa, että kaavaehdotuksessa on pääosin huomioitu kaavaluonnoksesta annetun lausunnon sisältö. Nähtävillä olevassa asemakaavaehdotuksessa Kainuun ELY-keskus kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin:

Selvitykset

Vireillä olevan asemakaavan yhteydessä ei ole tehty luontoselvityksiä, vaan suunnittelun pohjana on käytetty Vuokatin yleiskaavan luontoselvityksiä. Kainuun ELY-keskus toteaa, että kaavan tehtävä ja tarkoitus huomioiden yleiskaavan selvityksiä voidaan pitää riittävinä, jotta kaavan vaikutukset voidaan arvioida MRL 9 §:n tarkoittamalla tavalla. Kaava-alueella on selvityksissä paikallisesti arvokkaaksi todettu suokohde ja siihen liittyvä noro, joka johtaa Rauramonlampeen. Tämä on otettu huomioon suunnittelussa.

Liikenne

Kaavaselostuksen mukaan Nurmestien tiealueen varaus on osoitettu niin leveänä, että tien varteen on mahdollista rakentaa kevyen liikenteen väylä Vuokatin liikennejärjestelmäsuunnitelman mukaisesti. Nurmestien ja Kainuuntien risteyksen yleisen tien aluevaraus puolestaan mahdollistaa alikulun ja valo-ohjauksen toteuttamisen risteykseen.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (Liikenne- ja infrastruktuuri -vastualue) on lausunnossaan 24.5.2023 nostanut esille, että kaavakartalle olisi hyvä merkitä kantatien 76 ja maantien 899 osalta tiesuunnitelman laatimisen yhteydessä suunnitellut uudet jalankulun ja pyöräilyn väylät sekä muut liikennejärjestelyt. Myös Kainuun ELY-keskus näkisi perusteltuna, että tiesuunnitelman mukaisia liikennetarkoituksia osoitettaisiin myös kaavakartalla. Tulee huomioida, että vaikutusten selvittäminen on osa kaavan laadintaa. Merkittävimpien yhteystarpeiden, mukaan lukien jalankulku ja pyöräily, osoittaminen tukisi vaikutusten arviointia, vaikkakin kaavaselostuksen mukaan tiealueen aluevaraukset perustuvat tiesuunnitelmaan ja ovat riittävän laajoja.

05.06.2023

Hulevesien hallinta pohjavesialueella

Kaavaselostuksessa hulevesien hallintaa on kuvattu laajasti ja todettu, että alueelle on suunniteltu rakennettavaksi hulevesiviemärointi, johon kaikkien kiinteistöjen olisi liityttävä. Keskitetyllä ratkaisulla on haluttu varmistaa hulevesien asiallinen käsittely ja sen myötä minimoida niistä johtuva pohja- ja pintavesien pilaantumis- ja kuormitusriski.

Kainuun ELY-keskus haluaa tarkentaa, että alueen hulevesien hallinta on olennaista nimenomaan pohjaveden laadun sekä Rauramonlammen tilan turvaamisen kannalta, ei niinkään tulvimis- tai vettymisriskin takia. Kainuun ELY-keskus katsoo, että kaavassa ja kaavaselostuksessa on edelleen niukasti tietoa hulevesien hallinnasta pohjaveden laadun ja Rauramonlammen tilan kannalta, vaikka rakennustapaohjeessa on annettu täsmennykset ohjeet pihajätealueiden luonnontilaisen maan säilyttämisestä. Mikäli hulevesien hallintasuunnitelmaa ei aiota tehdä alueelle, kaavoituksen yhteydessä esimerkiksi rakennustapaohjeessa olisi hyvä eritellä tarkemmin mikä osa kiinteistöjen vesistä määrätään johdettavaksi hulevesiviemäriin. Lisäksi hulevesiviemäroinnin osalta olisi hyvä esittää, kuinka kauas Rauramonlammesta hulevesien purkupaikka rakennetaan, millainen kasvillisuus vesien purkupaikalle jätetään ja miten varmistetaan öljynerotuksen toimivuus myös pitkällä tähtäimellä. Kainuun ELY-keskus esittää edelleen, että johdettavien hulevesien laatua ja vesienkäsittelyn toimivuutta tarkkailtaisiin ajoittain.

Tihkupinnat

Kaavaselostuksen kuvassa 24 on esitetty Rauramonlammen rannalla olevat pohjavesipurkaumat eli tihkupinnat, joita voidaan pitää vesilain 2 luvun 11 §:n mukaan suojeltuina luontotyyppinä. Selostuksen mukaan kaavaratkaisu ei vaaranna tihkupintojen säilymistä, mutta rantaan sijoittuvan reitistön toteutuksessa tihkupintojen säilyminen tulee ottaa huomioon. Kainuun ELY-keskus näkisi perusteltuna, että kuvan 24 mukaiset tihkupinnat osoitettaisiin asemakaavakartalla. Mikäli tihkupintoja ei esitetä informatiivisena asiana kaavakartalla, Kainuun ELY-keskus näkee uhkana, että tihkupinnat reitistön suunnittelun ja toteutuksen yhteydessä jäävät huomioimatta.

Venevalkama

Kaavaehdotuksessa Rauramonlammen rantaan on osoitettu venevalkama (LV), joka on tarkoitettu veneiden säilytysalueeksi palvelemaan lähinnä kaava-alueen sisäistä käyttöä. Maaston korkeuserojen ja veneilymahdollisuuksiin liittyvien rajoitteiden johdosta lammen rantaan ei ole osoitettu kulkuyhteyttä. Nähtävillä olevassa asemakaavaehdotuksessa venevalkama on osoitettu aluemerkinä (LV). Koska venevalkama kaavaselostuksesta saadun mielikuvan mukaan olisi hyvin pienimuotoista ja vaatimatonta (pienveneidien rantautumispaikka ilman laskuluiskia ja ruoppausta), Kainuun ELY-keskus ehdottaa, että osa-alue merkintä aluemerkinä sijaan voisi olla kuvaavampi ja tarkoituksenmukaisempi kaavamerkintä.

05.06.2023

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt alueidenkäyttöasiantuntija Sirpa Lyytinen ja ratkaissut yksikön päällikkö Jari Pesonen.

Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet luonnonsuojeluasiantuntija Jouko Saastamoinen ja ympäristöasiantuntijat Elli Moilanen ja Mika Pylvänäinen.

Tiedoksi

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue

Tämä asiakirja KAIELY/396/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KAIELY/396/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Lytinen Sirpa 05.06.2023 13:30

Ratkaisija Pesonen Jari 05.06.2023 13:57

Lausuntopyyntöne 5.5.2022

Lausunto Leivolanlahden asemakaavan laajennukseen ja muutokseen

Kajavella on alueella käytöstä poistettuja keskijännite (20kV) ilmajohtoja jotka puretaan kokonaisuudessaan pois 2023 aikana. Kajavella on asemakaavan alueella käytössä oleva uusi puistomuuntamo joka näyttäisi jäävän suojaviheralueelle ET-1 alueelle menevän tien alkupäässä.

Mikäli asemakaavamuutokset aiheuttavat muutoksia Kajaven käytössä olevaan keski- tai pienjänniteverkkoon, maksaa työn tilaaja aiheuttamansa kustannukset yleisen aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

Asemakaava-alueen sähkönsyöttö onnistuu varsin hyvin nykyistä keskijännitteistä jakeluverkkoa laajentamalla ja rakentamalla uusi puistomuuntamo Tervahaudankadun varteen. Puistomuuntamolta rakennetaan pienjännitejakelu korttelialueiden tonteille.

Kajavella ei ole muuta lausuttavaa Leivolanlahden asemakaavan laajennukseen ja muutokseen.

Ystävällisin terveisin

Janne Pauna
Yleissuunnittelija
Kajave Oy

Ehdotusvaiheen muistutus

Ehdotan, että kevyenliikenteen väylä Tervahaudantien päästä rajaa mukaillen Leivolan koululle poistetaan ja siirretään kulkemaan VL-alueen keskellä kulkevaa ulkoilureittiä pitkin, jolloin se palvelee koulun lisäksi myös varhaiskasvatusta (päiväkoti ym). Ehdotukseen piirretty kevyenliikenteen väylä ladun vieressä on jyrkkärinteinen, josta saattaa seurata vaaranpaikkoja. Latu säilytetään nykyisellä paikalla ja taataan hiihtäjille rauhallinen ja turvallinen liikkuminen. Metsän keskellä ehdottamani jalankulku- ja pyörätie on vaihtelevampi ja maisemaltaan parempi kuin suora rajaa kulkeva reitti. Tarkoituksena on ilmeisesti jatkaa kevyenliikenteen väylää Leivolan koululle, jolloin väylä risteää sekä Haapalanlahdentien että Urpialantien (ny. Leivolankuja) kanssa. Molemmat ovat vaarallisia näkyvyydeltään. Ehdottamani reitti on täten turvallisempi, sillä lapset voivat kulkea koululta nykyistä tietä pitkin ja ylittää Leivolankuja suojatietä pitkin, jossa näkyvyys on hyvä.

Sotkamossa, 20.5.2023